

HALÁSZAT.

Szerkeszti LANDGRAF JÁNOS, országos halászati feltgyelő.

A Földművelésügyi m. k. Ministerium

megbízásából »A TERMESZET« melléklapjaként
kiadja:

Dr. Lendl Adolf. ♦ Budapest, II., Donáti-utca 7.

A »Halászat« előfizetési ára 1 frt 50 kr.,

»A Természet«-tel együtt 3 frt.

A czikolai tógazdaság.

Fejérmegye keleti részén, a Budapest—Fiume közötti vasúti vonal Adony-Szabolcs állomásától néhány kilométernyire a Duna felé, gróf Zichy-féle birtokon fekszik Felső-Czikola s tőle délkeletre Alsó-Czikola major. A dombos, hepe-hupás vidéket kisebb nagyobb szélességű völgyek szeldelik keresztül, melyek közül egyike a terjedelmesebbeknek a Felső-Czikolától főirányban kelet felé huzódó, amelyben a Jánoshegyig, délről is, északról is, több mellékvölgy torkollik. Ezek közül jelentékenyebbek a délről jövők, mint olyanok, melyekben állandó jellegű a vízfolyás, míg az északról jövő völgyek csak a tavaszi hóolvadás vagy nagyobb esőzések alkalmával hoznak vizet. A mellékvölgyekből a fővölgybe gyülemlő víz a Jánoshegy és a csószház közötti szekérutba épített zsilippel tetszés szerint tóvá duzzasztható s rendszeren télen nyáron víz alatt állott a völgy nagy része. Így keletkezett a Nádas tó, a melynek vize azonban nem szükségképen volt stagnálásra kényszerítve, amennyiben a Duna alacsony vízállása mellett oda az utolsó cseppig lefolyhat. A tóterület tehát teljesen szárazzá tehető és szárazon tartható.

A körülmények ily kedvező egybejárása, t. i. egyfelől kellő vízbőség, másfelől a víz tökéletes levezetésének lehetősége módot nyújt a Nádas tónak halgazdasá-

gilag pontytenyésztésre való felhasználására bevonva a gazdaság keretébe az állandó vizű mellékvölgyeket is, a melyeknek talaja szintén agyagos, a felszínen borítva a fűfélék dús tenyészetével, következképpen ezen természeti tulajdonságuknál fogva is igen jól megfelelnek a halgazdaság szabta követelményeknek.

Tudvalevő, hogy a rendszeres pontytenyésztést űző halgazdaságoknak a tavak egész sorozatára van szüksége, a melyek nagyság tekintetében nem függetlenek egymástól. Ezen viszony folytán ott, ahol már létezik egy nagy tó, mint Czikolán is, amelyet kiterjedésénél és fekvésénél fogva okszerűen csakis harmadéves halak növelésére, azaz hizláló gyanánt használhatunk legcélszerűbben, az ujonnan létesítendő tavak nagyságával alkalmazkodni fogunk ezen meglevő tó terjedelméhez, tekintetbe véve annak egyéb más tulajdonságait is.

Gazdaságunk keretében megtartva tehát a 80-85 k. h. nagyságú Nádas tavat hizlálónak, az ennek benépesítésére való anyag előkészítéséhez igényeltető többi tó a három délfelől jövő völgybe kerültek, amint azt a tógazdaságról mellékelve közlött rajz láttatja. A keleti völgyben van három tó a kétévesek számára, azaz nyujtásra összesen mintegy 16 hold terjedelemmel. Ugyanezen völgy alsó végében vannak a teleltetők is, melyek együttvéve ezidő szerint mintegy 800 □-öl területet foglalnak el.

A »nyugoti völgy«-ben van az ivó tó és alatta a

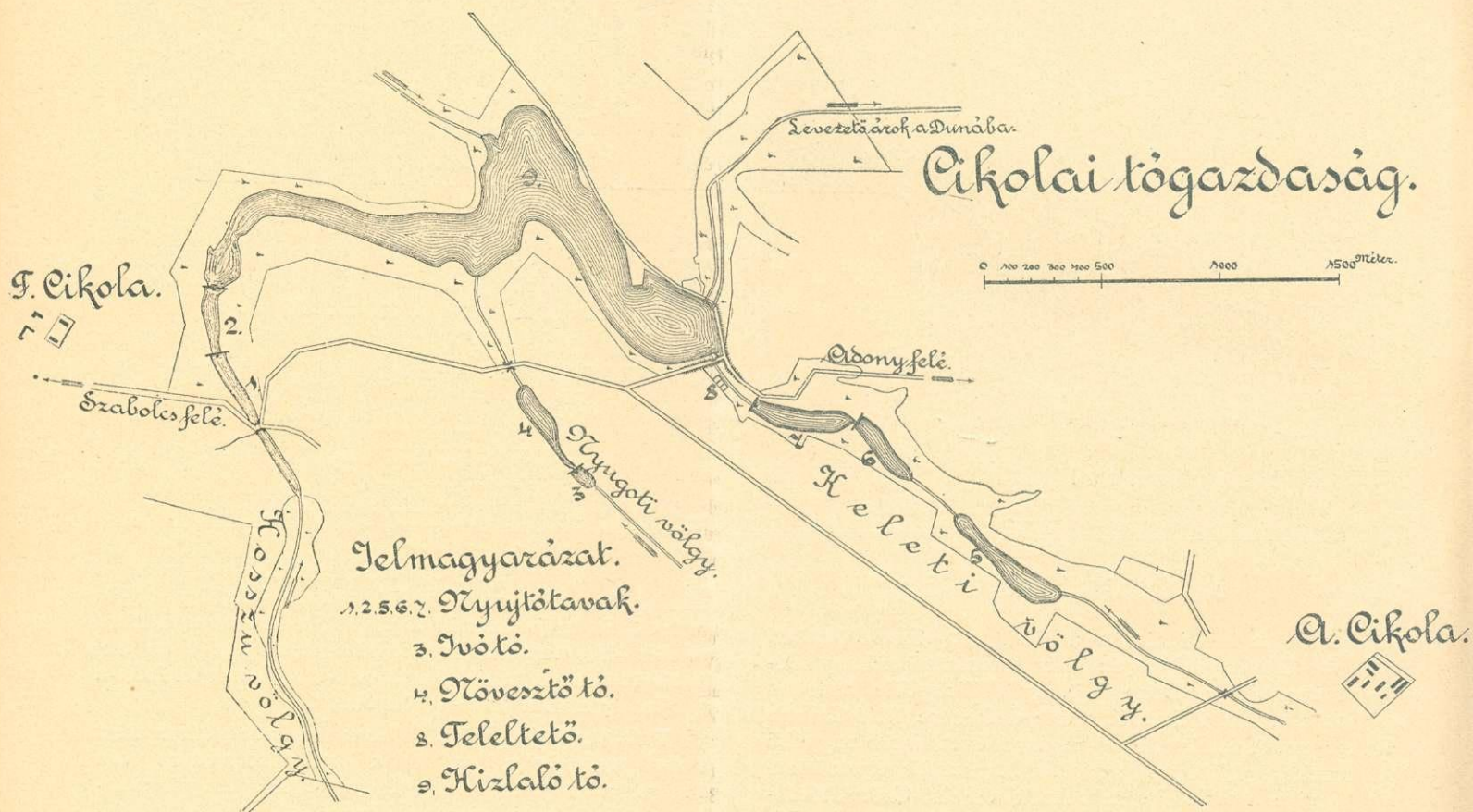
növesztő tó. Az ivó tó mintegy félholdnyi nagyságú lehet, a növesztő tó 7—8 hold. Ebben a tógazdaságban az egyéves ivadék csak egyszer kerül áthelyezésre, t. i. az ivótóból a növesztőbe, ahol aztán egész az őszi lehálzásig marad. A »hosszú völgy«-ben szintén két tó esik mind a kettő nyújtásra. Együttes kiterjedésük 8—9 hold. Ezek, valamint a »keleti völgy«-ben eső nyújtó tavaknak tagolását érthetővé teszi az a körülmény, hogy a völgy esése nagy s így a nagyobb tavaknál túlságos lett volna a mélység s a víz visszatartására igen erős gátak lettek volna szükségesek. Más szóval, ily módon olcsóbban, a mellett a célnak megfelelőbben voltak a tavak létesíthetők, mert tudvalevőleg a sekély és lankás partú tavak sokkal táplálékúsabbak mint túlmélyek. A völgyek különben keskenyek s így áttöltésükre nem volt hosszú gátakra szükség. Egy helyen a »keleti völgy«-ben

haltáplálék nem vész el, hanem az alább fekvő tavakban még mindig érvényesül.

Leccapolás tekintetében függetlenek a tavak egymástól, mert az alább fekvő tó vízszíne a közvetlen felette fekvő tó töltésének a lábáig sem ér fel s így az alsó a felsőnek teljes kiürítését nem akadályozza.

A töltések a tervezett vízszínnél félméterrel magasabbak, korona szélességük másfél méter, rézsűjök pedig 1:1 hajló.

A tavak mélysége a terep szerint változó, némelyiknél két méteres mélység is található a töltések mentén; legtöbbször azonban 1—1½ méter. Az átlagos mélység a nagyobb tavaknál egy méterre, a kisebbeknél 50—80 ‰ tehető. A teletetők mélysége majdnem minden ponton nagyobb két méternél. Ezek a kis tavak már nemcsak töltésemeléssel készültek, de ott, ahol szükséges

már meg is volt az áttöltés, melyet minden valószínűség szerint emberkéz alkothatott a régi időkben, miért is itt csak zsilip kellett a vízfolyásba, hogy azzal szükség szerint bányhassanak a vízzel.

Minden töltésbe egy-egy barátságoslipen kívül, — melyeken át a rendes felszíni átfolyás és a tavak kiürítése történik, — a tervezett vízszín magasságában oly szélességű árapasztó van beépítve, a melyek teljesen elegendők a hóolvadás, vagy a záporok okozta áradások baj nélkül való levezetésére.

A völgyekben levő vízfolyás közvetlenül csak a legfelső tavat táplálja, minden alább fekvő tó a közvetlen felette levőből kap vizet. Bár ennél tökéletesebb megoldás az, amidőn egyik tavat a másikatól függetlenül lehet vízzel táplálni, de jó oldalát ennek is tudják, a mennyiben ugyanis a felső tavakból kifolyó vízzel távozó

volt, ásással is mélyítették. Tápláló vizüket a közvetlen felettük fekvő nyújtó tó adja, amelynek emiatt télet át is víz alatt kell állani. Hátrányos volta miatt ez a megoldás nem is végleges, csak addig tart, míg a völgy oldalán a teletetők vízhozó árka elkészülhet.

A cikolai tógazdaság tavainak nagyságát egymással összehasonlítva, az a meglepő eredmény tűnik fel, hogy a Nádas tó mint hizlató viszonyítva a nyújtó tavakhoz sokkal nagyobb mint azt a gyakorlati eredmények megkívánják. Ennek egyszerűen az az oka, hogy az új tavak öserőben levő legelőket borítanak, a Nádas tóban pedig emberöltő óta télen-nyáron állott a víz, a haltáplálék termelésre nem ujulhatott fel, amannál sokkal kevesebb értékű. A tógazdaság tulajdonképpen csak egy éves múltra tekinthet még vissza, épen ebben a tekintetben azonban, hogy t. i. mennyire táplálékúsabb

a télen szárazon álló tó a télen-nyáron víz alatt állónál, már igen tanulságos adatokat szolgáltatott. A Nádas tó, noha az 1897—98-iki télen már nem volt víz benne, holdanként 90 kg. halhúst termelt, míg a keleti völgyben levő új tavak egy-egy holdja 271 kgt. Természetesen ez a meglepő termelési arány nem fog megmaradni, hiszen a Nádas tó rendszeres kezelés mellett gyarapodni fog haltáplálékban, míg az új tavak minden valószínűség szerint veszíteni fognak abból, mert oly kiváló eredményt csak érintetlen, még teljesen öserőben levő föld mutathat fel.

Végül még csak azt óhajtom megemlíteni, hogy a szóban forgó tógazdaságot az uradalomtól bérelt területen Corchus Béla létesítette az országos halászati felügyelőség tervei szerint.

Murakösy Endre.

A halászati törvény végrehajtása.

Az 1888. XIX. t.-cz. megszületése előtt, a halállományunkban rejlő közgazdasági érték védelmére és biztosítására nézve gondoskodás alig történt, nem csoda tehát, hogy a halászati törvény végrehajtása igen sok akadályba ütközött.

Nagyon sokan vannak, akik csak szórakozásnak tekintik a halászatot s ezen felfogásukból kiindulva, felesleges zaklatásnak tartják a halászati törvény üdvös intézkedéseit és a végrehajtó közegek lelkiismeretességében ellenséges indulatok megnyilatkozását látják; ennek tulajdonítható, hogy helyenkint felette elnézőek a hatósági közegek a halászati kihágásokkal szemben és nemcsak, hogy hivatalból üldözendő cselekménynek nem tekintették azt, de sőt még a feljelentés útján tudomásukra jutott esetekben is főtörekvésüket rendszerint az képezi, hogy a feleket egymással hamarosan kiegyeztessék és hogy a munkájukat szaporító ügydarabot irattárunkba eltemethessék.

Találón jegyzi meg az országos halászati felügyelő által 1895-ben szerkesztett »Utmutató«, hogy: »gazdasági életünknek nagy hibája volt eddig, hogy a hatóság és az állam erejét túlbecsültük és mindent csak ezektől vártunk . . . A lefolyt negyedszázad tapasztalatai megtaníthatnak rá, hogy még rendes viszonyok között sem elegendők az állam eszközei arra, hogy a gazdasági haladás kizárólag csak ezekre támaszkodjék . . . Annál kevésbbé lehetnek pedig elégségesek a halászatnál, oly mostoha viszonyok között, minők között az ma van.

Hogy haltermő vizeink ismét benépesüljenek és a zsarolást az észszerű s állandó jövedelmet hajtó művelés váltsa fel, ahhoz az állam támogatásán kívül az érdekelt tulajdonosok közreműködése is feltétlenül szükséges. E két tényezőnek cél tudatos, egymást mindenben kiegészítő munkássága biztosíthatja egyedül a sikert.

A halászati törvény végrehajtása körül tehát az állam mellett az érdekeltségnek is ki kell vennie a munkából a maga részét.

A halászatról szóló 1888. XIX. t.-cz. a károsnak ismert fogási módokat a használatból kizárta, a halak védelmét tilalmi időszakok és minimális hajszák megállapításával szabályozta. A törvény végrehajtásával megbízott földművelési kormányzat anyagi segély nyújtásával hathatósan támogatja a halászati érdekeket . . . és a halállomány felfrissítésén s vizeink újból való benépesítésén kívül a halászati tudomány fejlesztéséről is gondoskodott . . . legfőbb törekvéseit azonban arra irányította, hogy az érdekelt körökkel megkedveltesse közgazdaságunk mostoha gyermekét.

A milléniumi esztendő már az érdekeltségek legnagyobb

részét is cselekvésre készen találta s az ország minden jelentékenyebb vízterületén megindult a halászat reorganizálásának nagy munkája.

Ily alapon kezdődött meg a halászat ügyének rendezése a Dunán, a Ferencz-csatornán és a Tiszán, a Maroson, a Körösön és a Szamoson, az Ipolyon, a Vágon, a Nyitrán és a Garamon s ekként indult megvalósulása felé a halászati törvény azon intencziója, hogy a halászat ügye a számtalan szétforgácsolt erő összegyűjtése mellett egyesült erővel kivihető legyen.

Csak társulás mellett képzelhető a halászat egyöntetű és szakszerű kezelése és erre czéloz a halászati törvény 14. §-ának b) pontja . . . erre czéloz már az 1892. évi 72.070. sz. a. kiadott földművelésügyi ministeri rendelet, amely kimondotta, hogy: » . . . a halászatnak közgazdasági szempontból is fontos czélszerű gyakorlása — s általában annak emelése érdekében a rendszeres üzemtervvel működő halászati társulatok szervezése elkerülhetetlen . . . « s erre czéloz azon rendelet is, melyet a földművelési minister folyó évben azon vármegyék alispánjaihoz intézett, amely vármegyék területén a tervezett halászati társulatok megalakítása még mindez ideig nem sikerült és a hol a halászati törvény 47. § a értelmében a halászatnak kényszerbérbeadás útján való értékesítése válik szükségessé. Utal a rendelet arra a lehetőségre, hogy eme végső eszköz alkalmazása esetén a halászati jog értékesítése tekintetében az érdekeltek károsodásnak lesznek kitéve . . . majd így folytatja: »Mint-hogy . . . azt kell feltételeznem, hogy az érdekelteknek a társulattól való idegenkedése valamely félreértésre, vagy indokolatlan aggályra vezethető vissza: mielőtt a törvény fentebb idézett §-ában körülírt jogommal élnék, felhívom alispán urat, hogy az érdekelteket a kérdéses halászati társulat megalakítása végett azonnal újból hívja össze s a megalakítást még egyszer kísérelje meg . . . «

Ime tehát manap már csakis azon halászati érdek-szövetségek csoportosításáról van szó, amelyeknél oly széthúzó elemek vannak többségben, akik a jobbat győzni nem engedik, amelyekre nézve azonban szintén az utolsó készültek történeke a nagy munka záró-kövének letételéhez.

Eddigél a következő halászati társulatok alakultak meg:

A balatontavi halászati társulat (1890). Székhelye: Keszthely. Elnök: Gr. Széchényi Imre. Igazgató: Hannel Károly. (Vízterület: 108.350 k. h.) — *Velencei-tavi h. t.* (1890). Székhely: Székesfehérvár. Elnök: Gremsperger István. Igazgató: Meszlényi Benedek. (Vízterület: 3967 k. h.)

A dunamentén eddigél már megalakult: 1. *A dévény-nagy-bodoki h. t.* (1890). Székhely: Pozsony. Elnök: Gr. Pálffy Béla. Igazgató: Weinert Győző. — 2. *Pozsonyvármegyei kis-dunai h. t.* (1898). Székhely: Pozsony. Elnök: Gr. Pálffy Béla. — 3. *Csallóközi kis-dunai és vág-dunai h. t.* (1899). Székhely: Komárom. Elnök: Gr. Zichy Miklós. Igazgató: Neisiedler Ernő. (Vízterület a csallóközi kis Dunának Komáromvármegye nyugati határától a Dunával való egyesüléseig 1000 k. h.) — 4. *Mosonyi kis-dunai felső h. t.* (1898). Székhely: Magyar-Óvár. Elnök: Rohrer Ferencz (Vízterület a kis Dunának a Dunából való kiágazásától Kimlen-Novákig 1319 k. h.) — 5. *Győrvidéki h. t.* (1895). Székhely: Győr. Elnök: Sebő Imre. Igazgató: Möller István. (Vízterület Nagy-Bodaktól Gönyőig 5722 k. h.) — 6. *Komáromi h. t.* (1898). Székhely: Komárom. Elnök: Tátray József. Igazgató: Erdélyi István. (Vízterület Nagy-Keszi-Ácstől-Neszmély-Duna-Radványig 4049 k. h.) — 7. *Esztergomi h. t.* (1899). Székhely: Esztergom. Elnök: Malina Lajos. Igazgató: Geiger Ferencz. (Vízterület Mócs-Süttőtől-Pilis-Maróth-Zebegényig 5729 k. h.) — 8. *Budapest-vidéki h. t.* (1897). Székhely: Budapest. Elnök: Luppa Péter. Igazgató: Vancsa Gyula. (Vízterület Nagy-Marostól-Sziget-Szt.-Miklósig terjedő Dunaszakas.) — 9. *Soroksári Duna-ági h. t.* (1897). Székhely:

Ráczkeve. Igazgató: Szilágyi Lajos. (Vízterület 2382 k. h.) — 10. *Érd-Duna-Egyházi h. t.* (1896). Székhely: Duna-Adony. Elnök: ifj. gróf Zichy Nándor. Igazgató: Pacona István. (Vízterület Érd-Barcstól-Duna-Egyházig 8514 k. h.) — 11. *Duna-Földvár-Bátyai h. t.* (1897). Székhely: Kalocsa. Elnök: Igazgató: Raviza Mór. (Vízterület Duna-Földvártól-Fajszig 7334 k. h.) — 12. *Fajsztól-Bátai h. t.* (1897). Székhely: Szegzárd. Igazgató: Steinecker Ferencz. (Vízterület Fajsztól-Tolnáig 6324 k. h.) — 13. *Duna-Szekcső-Drávatoroki h. t.* (1899). Székhely: Mohács. Elnök: Nemegyei Ákos. Igazgató: Ruzsovits József. (Vízterület Duna-Szekcsőtől-Drávatorokig 9723 k. h.)

A Vágon a következő halászati társulatok állanak működésben: 1. *Liptómezei Vág-vízi h. t.* (1899). Székhely: Liptó-Szent-Miklós. Igazgató: Plathy Gyula. (Vízterület Lubochnál-Liptó-Ujvárig 556 k. h.) — 2. *Zsolnavidéki h. t.* (1898). Székhely: Zsolna. Elnök: Ordódy István. Igazgató: Schwertner Gyula. (Vízterület Rozsnyótól-Sztreconsóig 2472 k. h.) — 3. *Trencsénvidéki Vág-vízi h. t.* (1898). Székhely: Trencsén. Elnök: Rakovszky Géza. (Vízterület Vág-Ujhelytől Horozsig 4220 k. h.) — 4. *Pöstyénvidéki Vág-vízi h. t.* (1898). Székhely: Pöstyén. Igazgató: Kohlers Ede. (Vízterület Szilárd-Udvarnoktő-Mosóc-Horkáig 2113 k. h.)

A Nyitrán a tervezett négy közül eddigelé még csak az *Oszlányi h. t.* alakult meg. Székhely: Oszlány.

A Garamon a tervezett négy közül megalakult már kettő, u. m. az *Ujbánya-Tolmácsi h. t.* Székhely: Ujbánya. Elnök: Znamenák Sándor és a *Felső-Bessenyő-Rudnói h. t.* Székhely: Zsarnócza. Elnök: Dr. Filles Béla.

Az *Ipolyon* a tervezett három közül még csak a *Szob-Kovári-Ipolyi h. t.* Székhely: Ipolyság. Elnök: Veres Gyula.

A *Tiszán* a tervezett tizenegy közül megalakult eddigelé hét, u. m.: 1. A *Záhony-Cigándi tiszai h. t.* (1898). Székhely: Király-Helmecz. Igazgató: Br. Sennyei Béla. (Vízterület 2409 k. h.) — 2. *Tokaj-Nagy-Kalászi h. t.* (1899). Székhely: Nyiregyháza. Elnök: Liphay Jenő. Igazgató: Czigány Béla (Vízterület 2079 k. h.) — 3. *Borsódi tiszai h. t.* (1899). Székhely: Mező-Csáth. Elnök: Melczer Gyula. (Vízterület Szederkényi-Egyektől-Tisza-Bábolnáig 2657 k. h.) — 4. *Szolnokvidéki felső tiszai h. t.* (1898). Székhely: Szolnok. Elnök: Gróf Szapáry Gyula. Igazgató: Graeffel Jenő. (Vízterület Fegyvernektől-Tisza-Füredig.) — 5. *Szolnokvidéki felső tiszai h. t.* (1898). Székhely: Szolnok. Elnök: Lipich Gusztáv. (Vízterület Ujfalu-Cséptától-Bessenszög-Püspökig 4617 k. h.) — 6. *Csongrád-Szegedi tiszai h. t.* (1899). Székhely: Hódmező-Vásárhely. Elnök: Dr. Csathó Zsigmond. Alelnök: Zombory Antal. Igazgató: Novobatzky Győző. (Vízterület Csongrádtól-Gyáláig 5644 k. h.) — 7. *Alsó-tiszai h. t.* (1898). Székhely: Török-Becse. Elnök: Urbán Péter. Igazgató: Milos Aurél. (Vízterület Aracs-Petrovozzellő-Titel-Rudolfsnadig 5691 k. h.)

Ferencz-csatornai érdekeltek halászati társulata (1898). Székhely: Zombor. Elnök: Decker Pál. Igazgató: Sztalmlyák József. (Vízterület 2423 k. h.)

A *Szamoson* tervezett öt társulat közül eddigelé még csak a *Zsibóvidéki, a szamosi h. t.* alakult meg (1898). Székhely: Zsibó. Elnök: br. Wesselényi Béla. Igazgató: Pécsi Imre (Vízterület 2331 k. h.)

A *hármás, sebes, fehér Kőrösre* tervezett egy-egy társulat közül megalakult a *hármás-kőrösi h. t.* (1898). Székhely: Gyoma. Elnök: Keller Imre. Igazgató: Kovács Lajos. (Vízterület 2140 k. h.) és a *kettős-kőrösi h. t.* (1899). Székhely: Békés-Gyula. Elnök: Empre Ernő. Igazgató: Szél István.

A Marosra és Temesre tervezett két-két társulat közül megalakult egy-egy, u. m.: a *Petris-Arad-Perjámosi h. t.* Székhely: Arad. Elnök: Gróf Zselénszky Róbert, továbbá a *Temesvári-Temes-vízi h. t.* (1899). Székhely: Temesvár. El-

nök: Szűry Kálmán. Igazgató: Krick Aladár. (Vízterület 1037 k. h.)

Megalakult tehát az egyelőre tervbe vett 60 halászati társulattal eddigelé 36 társulat 197.353 k. h. vízterülettel.

A tervezett 60 társulat közül nem sikerült még megalakítani a győri-szigetközi-kis-dunait (Rábcza); — a *Vágon*: a Ruttka-vidéket; — a *Nyitrán*: a Zsarnóczait, a Nagy-Apponyit és az Érsekújvárit; — a *Garamon*: a Garam-torkolatit és a vele szomszédos halászati társulattal; — az *Ipolyon*: a közép-*Ipolyit* és a felső-*Ipolyit*; — továbbá a *Rábán* tervezett mindhárom társulattal; — a *Tiszán* tervezett tizenegy közül megalakultál állanak: a Moholtól-Bács-Martonosig; a Tisza-Eszlártól-Tisza-Dobig; a tokaji, nagykalászi

Vásáros-Náményig terjedő szakaszon és az innét Tisza-Ujlakig tervezett halászati társulatok; — valamint a *Szamoson*: Vásáros-Náménytől-Szatmárig, — Szatmártól-Sikárlóig és a Deéstől-Zsibóig terjedők s végül a *Sebes-Kőrösi, a Maros torkolati, a Temes torkolati* és a *Baltoni bozótok* elnevezés alatt megalakítani kívánt társulatok.

A *Tiszán* megalakulás alatt levő négy társulattal leszámítva tehát már csak az ország kisebb folyói mentén folyik a szervezés nagy munkája s így remélhetőleg már a közel jövőben megindulhat a halászat érdekében felette kívánatos s az okszerű haltenyésztésre irányuló azon serény tevékenység, a mely egyedül a megerősödött és feladatuk magaslatán álló halászati társulatok egyöntetű működése mellett valósítható meg.

Krenedits Ferencs.

TÁRSULATOK.

Az alsó-tiszai halászati társulat f. évi október hó 10-én rendes évi közgyűlést tartott Török-Becsén. A közgyűlés jegyzőkönyvéből közöljük a következőket: Urbán Péter társulati elnök a közgyűlést megnyitva megállapítja annak határozatképességét. A tárgysorozat pontjai szerint:

1. Az alelnök-igazgató bejelenti az 1899. évi már felülvizsgált számadást, amely szerint az eddigi bevétel 159 frt 04 kr. s a kiadás 36 frt 13 kr

2. Az 1900. évi költségvetést a közgyűlés a következőkben állapítja meg. Az irodai kiadások, a felügyelet stb. összes szükséglete 596 kor. 78 fil. Erre fedezet a takarékpénztárban levő 246 kor. 02 fil. ez évi felesleg s a társulati érdekeltek vízi birtokának 1—1 holdjára kivetendő 6 filléres társulati költség 350 kor. 76 fil., összesen 596 kor. 78 fil.

3. Az 1899. évi márczius 25-iki közgyűlés határozata folytán alelnök-igazgató jelenti, hogy az örök ügyében a költségekről tett lépései nem vezettek eredményre. Javasolja tehát, hogy a tiszamenti ármentesítő társulatokat kérjék fel arra, hogy engedjék meg gátőreik díjazás melletti alkalmazását, a tilalmi időszak betartásának ellenőrzésére. Jelenti továbbá, hogy a fent-álló bérszerződések békés felbontása lehetetlen.

A kiméleti terek létesítésére alkalmas területek kipuhatlására vonatkozólag azt jelenti az alelnök-igazgató, hogy a kérdésre csupán egyetlen halászati bérlő adott felvilágosítást, a Kustra és Alatna bara nevű területeket ajánlván kiméleti tereknek.

Ezen jelentések folytán egyhangulag elhatározta a közgyűlés, hogy 7 ármentesítő társulattal kér fel arra az alelnök-igazgató útján, hogy engedjék meg, miszerint Tiszamenti gátőreik minden év április 10 től június 10-ig az általános halászati tilalmat ellenőrizzék és e célra az illetékes szolgabírósnál megeskettessenek. A gátőreik ezen szolgálat ellenében a halászati társulattól ezen két óra állandó díjazásban fognak részesíttetni. A társulatok felkérendők, hogy az ekként alkalmazandó gátőreik nevét közöljék és az elnökségük feljogosítottatik, hogy

a gátörök számának figyelembe vételével 2 havi 5 frtnyi díjazásban részesítse őket. Ha az ármentesítő társulatok tagadó választ adnának, úgy e tárgyban a tavasszal rendkívüli közgyűlés hívandó össze. Megbizzza a közgyűlés az elnökséget, hogy a szegedi m. kir. folyammérnöki hivatalt kérje föl, miszerint folyamfelvigyázóit a halászati tilalom ellenőrzésére utasítani sziveskedjék. Továbbá, hogy a szolgabíróságokat keresse meg, miszerint utasítsák a Tiszamenti községekben, hogy ez alkalmakhoz az általános halászati tilalom betartásáról is gondoskodjanak, végül, hogy Bácsföldvár község előljáróságát kérje fel egy az általános halászati tilalom ellenőrzésére alkalmas és megbízható mezei őr megnevezésére, akit felesketni s díjazni is lehetne.

A kiméleti terek létesítésére alkalmasnak vett területeket illetőleg a közgyűlés megbizzza az elnökséget, hogy dr. Papp Géza országgyűlési képviselővel érintkezésbe lépve, tudja meg valjon társulatunk a Kustra és Alatna bara nevű területeket kiméleti terek létesítése céljából minő feltételek mellett és mennyi időre kaphatná bérbe? Kedvező válasz esetén pedig kérje fel az országos halászati felügyelőséget, hogy a területeket szakértői szempontból vizsgálja meg és ehhez képest azután a fizetendő évi bért kérje segélyként a földművelésügyi miniszter úr Ó nagyméltóságától.

Az alelnök-igazgató a társulati ügyek állapotáról évi jelentést a következőkben terjeszti elő:

A megalakítása után a közgyűlési határozatnak megfelelőleg a társulati iroda felszerelésére kívánt cikkek beszereztek, a társulati pénztárkönyvet és telekkönyvet felfektette. Utóbbinak kiigazítását csakis a szegedi m. kir. folyammérnöki hivatal kérte s ennek megfelelőleg az e hivatal kezelésében levő birtok területe az eredeti fölvétel szerinti 251 hold 777 □-ölnyi területről a bejelentések megfelelőleg 275 kat. hold 388 □-öltre helyesbített.

A társulat által életbeléptetett tilalmi időszakról az érdekelt hatóságokat, községi előjáróságokat és halászati bérlőket értesítette.

A tilalmi időszakokban történt halászás által okozott kihágás elkövetéséről csak egy esetben nyert hivatalos értesítést. Ez egy esetben is a nagybecskereki szolgabíróság 296/99 kih. számú határozatával a további eljárást beszűntette, mert — és ez idézet a határozatból — »a társulati üzemterv 6-ik §-ában kimondott, hogy a jelenleg fennálló szerződések érvénye érintetlenül marad a lejártáig, amennyiben azokat az üzemterv jóváhagyásától számított 6 hónap alatt a társulatnak bemutatják és a feljelentés is még e 6 hónap eltelte előtt tétetett meg, tehát vádlottak a halászati társulat üzemtervének rendelkezése ellen nem vétettek.«

A szolgabíróság ezen határozatát az alelnök-igazgató megfelelőbbre, de Torontál vármegye alispánja ezen határozatot 1128/99 kh. sz. a. jóváhagyta s így kénytelen volt ezen határozatot a nm földművelésügyi m. kir. ministeriumhoz megfelelőbbre.

Jelenti továbbá az alelnök-igazgató, hogy a társulat eddigi működésében azon viszás dolgot is tapasztalta, miszerint a Tisza folyó bevonatott ugyan a társulat keretébe, de már ennek árvíz esetén előntött hullámterei nem és így előállott azon tartahatatlan helyzet, amelyet a kincstár titeli halászaik panasztak, hogy a Tisza folyóban az általános halászati tilalom ideje alatt nem halásztak, de ugyanekkor igenis halásztak mások az előtereken, ahol a halászati jogot a titeli rétkelző bizottságtól bérbevétték és a hol a halászatot a titeli szolgabíróság a társulati üzemtervben megállapított általános halászati tilalom ellenére az 1888. XIX. t.-cz. 2. §-a alapján megengedte.

Jelenti továbbá, hogy üzemtervünk nem provideál azon esetre, amidőn a húsvéti ünnepek, mint pl. az idén a görög

keleti, a tilalmi időszakba esnek. Zaklatásnak veszik a bérlők, hogy a midőn a Tiszán feljebb, a Dunán, a Temesen és a Bégán nincs halászati társulat, nincs általános halászati tilalom, ők ne halászhassanak, sőt a nagy héten, midőn leginkább szerezhetnének kevés pénzt a törvény által különben nem is tiltott halakat se halászhassák.

Jelenti az alelnök-igazgató, hogy a társulati költségeket csak Koronghy Gyula nem fizette meg és hogy ezért ellene Torontál vármegye alispánjánál végrehajtást kért.

Végül jelenti, hogy a társulat a portómentességet nem kapta meg.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és felhívja a földművelésügyi miniszter úr őnagyméltóságának figyelmét, hogy a társulati üzemterv végrehajtását rendkívüli módon megnehezíti 1. a hullámtereken való halászás rendezetlen volta, 2. a Tisza zentai szakaszán a társulat hiánya és 3. hogy a Temesnek Botostól-Pancsováig terjedő szakaszán a halászat korlátlan gyakorlata meg van engedve.

Ennek kapcsán Gönczi János, Rankovits Szvetozár és Vlaskalin Pera indítványozzák, hogy a társulat működése megszüntetessék és a társulat feloszadjék, mert mindaddig, míg az általános halászati tilalom az egész vonalon életbe nem lép és a társulatok az egész Tiszán, Bégán, Temesen és Maroson meg nem alakulnak: per absolute lehetetlen és célszerűtlen a társulat területén a halászati tilalom végrehajtása.

A közgyűlés kimondja, hogy az alapszabályok szerint ez indítvány ma nem tárgyalható, de felkéri az elnökséget, hogy ennek tárgyalására mielőbb rendkívüli közgyűlést hívjon össze.

Dr. Millos Aurél társulati alelnök igazgató megköszönve az eddigi támogatást, állásáról lemond.

A közgyűlés a lemondást tudomásul veszi, de felkéri az alelnök-igazgatót, hogy az előbbi pontban említett rendkívüli közgyűlésig tisztét továbbra is viselje.

A társulati elnök az alelnök-igazgató választását a napi rendről leveszi s az összehívandó rendkívüli közgyűlésre tűzi ki. Ezzel a közgyűlés befejeztetett.

VEGYESEK.

Ármentesítés és halászat. A földművelésügyi miniszter úr f. évi 64685/V.5. sz. alatt felhívta az ármentesítő társulatokat, járuljanak hozzá, hogy az érdekelt halászati társulatok a kőb-gődrökbe rekedt halivadékokat a tavaszi árvíz levonulta után, a folyóba való visszahelyezés céljából kihalászhassák.

A felhívásnak meg is lett a várt eredménye, mert addig már a »Vágbalparti« és »Vágjobbparti«, a »Paks-fadd-bogyiszlói«, dunai, az »Alsó-szabolcsi«, »Heves-szolnok-Jászvidéki«, »Tiszakörösznyi«, »Kécske kecskeméti« tiszai, továbbá a »Hosszúfoki«, »Mezőtúr-mesterszállási«, »Ivánfenéki« és »Alsó fehérvörösi« ármentesítő társulatok közgyűlései nyilatkoztak ez ügyben s a közérdekre való tekintettel minden különleges kikötés nélkül átengedték kubikgödreik lehalászását az illető halászati társulatoknak.

Ebben az örvendeses mozgalomban csak azt kell sajnálattal felemlítenünk, hogy éppen a Tisza derekán megalakult két halászati társulat a »Szolnokvidéki felső« s a »Szolnokvidéki alsó« tiszai halászati társulat működését még egyáltalán nem kezdte meg; pedig éppen ezen a folyószakaszon bírnak a kubikgödrek halászat szempontjából legnagyobb jelentőséggel, itt volna tehát legelső sorban kívánatos, hogy a megfelelő intézkedések a halivadék megmentésére megtétessenek, aminek — az ármentesítő társulatok méltányos kijelentései után — többé semmi akadálya nem lenne.

Halászati mozgalmak a Poprád-völgyben. A szepesbélai halászegyesület a földmivelésügyi kormányhoz intézett jelentésében a következőket írja: A barlangligeti költőházban elért eredményekről szólva nagy örömmel jelentjük, hogy ez idei munkásságunkat kiváló siker koronázta, amennyiben az állami támogatásként kapott 60.000 drb. közönséges és 15.000 drb szivárvány-pisztráng-ikra kiköltéséből származott ivadékok minden betegségtől menten fejlődött, míg kihelyezésük fogantatható volt. A halivadék részint a tátralomniczi Kőpatakba, részint a késmárki Fehérpatakba, részben pedig a bélai Márkuspatakba lett az országos halászati felügyelőség kiküldöttjének jelenlétében kibocsátva. Jelenthetjük továbbá, hogy a vidrák száma környékünkön megapadt. Tapasztalt halászok egyhangú állítása szerint a halállomány úgy a Poprád-folyóban, mint mellékpatakjaiban a legutóbbi időben nagy mértékben megsaporodott, mit legalább részben egyesületünknek éveken át 3 irányban kifejtett erélyes működése: a haltenyésztésre, egyes a tenyésztésre alkalmas patakok halászati tilalom alá helyezésére és a halellenségek rendszeres pusztítására vélünk visszavezethetni.

Kapcsolatban ezzel megemlíthetjük azon ügyet, mely Szepesvármegye közigazgatási bizottságának panasza folytán került napirendre. Ugyanis a közigazgatási bizottság a megye közállapotairól szóló egyik előző évi jelentésében a halászati állapotokkal kapcsolatban megemlékezik arról, hogy a Dunajec folyónak galicziai szakaszán nagyban divatosak olyan fogási módok, a melyek mellett a folyó egész szélességében elzáratván, a lazacoknak szaporodás céljából való felfelé vonulását lehetetlenné teszik s így ezen halfaj nagymértékű csökkenését eredményezték. A miniszterium az osztrákoknál teendő lépéseink sikere érdekében, az elzárások helyére és szerkezetére nézve pontos adatok sürgős beküldésére hívta fel a megyét. Csakhamar ez is megtörtént, részletesen kimutatva, hogy a magyar érdekek szempontjából különösen a Lonczkó és Uj-Szandecz vidékén használatos sodronyhálóból készült átkötéseket tartják veszedelmeseknek. Azóta aztán hosszú idő múlt el, a míg végre — úgy tudjuk, külön sürgetésre — megérkezett az osztrák válasz. Am e szerint a galicziai halászok kifogástalan gentlemanek, egyebek mellett azért is, mert úgy a csendőrség az ellenőrzés, mint a hatóságok a megtorlások tekintetében kiváló ügy buzgósággal működnek. Vannak ugyan átkötések, de azok hatósági engedély mellett állanak fel, akkor is csak a folyó közepéig terjednek. Bajnak tekinti az átírat, hogy a magyar részen folyik az éjjeli halászat, holott ugyanezt osztrák részen csak kivételesen üzik.

Szóval ismét bebizonyul, hogy »közös lónak tőrös a háta«, mert ha az ügy most is a jegyzékváltás stádiumában marad, akkor bizonyosak lehetünk abban, hogy nemes halainknak legnemesebb fajtája, a lazac, végkép kipusztul a Poprádból.

Szepesi.

Tógazdaságok lehalászása. Mint lapunkat több oldalról értesítik, a hűvösre fordult őszi időjárás miatt a lehalászások megkezdődtek s a legtöbb helyen örvendetes eredménnyel folyamatban vannak. Egyik-másik helyen valóságos meglepetést szerzett a termelt hal kiváló minősége. Az eddig effectuált adásvételnél az árak 55-63 forint között váltakoznak az áru minősége és a tógazdaságok helyzeti fekvése szerint. Szándékunk lévén az elért eredményeket összefoglalva feldolgozni, egyéb részletekkel annak idején fogunk behatóan foglalkozni.

A múlt havi dunai árvíz úgylátszik a tógazdaságokban is okozott kárt. Komárommegyében Pusztavirshen ugyanis előntötte az Ó-Zsitva mederben létesített 200 holdat meghaladó kiterjedésű tógazdaságot, mely tavaly tavasszal lett tatai tenyésztésű egyéves ivadékkal benépesítve, tehát az idén került volna lehalászásra. A megejtett próbafogások szerint a tulajdo-

nosok szépen fejlődött anyagra számíthattak s ismerve a szituációt, nézetünk szerint is épen nem tápláltak vérmes reményeket a midőn az általuk folytatott hizlalás eredményéből 200 q. piaci árúra számítottak. Az árvíz a Vágbalparti ármentesítő társulat töltéseinek átszakadása folytán felülről folyva öntötte el a kérdéses területet, mit annál veszedelmesebbnek kell tartanunk, mert köztapasztalásszerűleg a halak különösen a vízfolyás ellenében keresik a menekülés útját.

Újabb halgazdaság. Ó-Kanizsa község a tulajdonát képező 28,8 kat. hold kiterjedésű, úgynevezett »Pap« eret, mely ezideig semminemű jövedelmet nem hozott, 10 évi időtartamra évi 100 korona bérösszegért szerződésileg bére adta, oly kikötéssel, hogy bérlő tartozik azt az elfogadott tervek szerint haltenyésztésre alkalmas módon tóvá alakítani és a bérlet lejárta után azt minden kártalanítási igény nélkül bérbeadó község tulajdonába benépesítve visszabocsátani, biztosítván azonban a község magának azon jogot, hogy a bérleti idő első 5 évének lejárta után a berendezett tavat 2000 korona kártalanítás ellenében bármikor magához válthatja, illetőleg kezelésébe átveheti.

A szerződés, mely már megkötöttet, ez idő szerint a megyei hatóságnál van jóváhagyás céljából, úgy hogy a kivitel is még ez évben megtörténik. Kivánatos volna, hogy élővíz mentén fekvő és ilyféle parlagon heverő erekkel rendelkező községeink kövessék eme példát, melyből kivehetőleg a mezőgazdaságilag nem művelhető területek is megfelelően jövedelmezővé tehetők az okszerű halászat révén.

—tt—

Budapesti halpiacz. Az elmúlt két hétben élénk forgalom uralkodott a budapesti halpiaczon és míg a hozatalok utóbbi időben gyöngültek, a fogyasztás emelkedő irányú volt.

A halárak ennek következtében szintén emelkedő irányzatúak s csak attól lehet tartani, hogy ez ismét a fogyasztás rovására fog esni.

A főlhozatalok belföldről napi 8-10 ládára, Romániából ugyanekkorára tehető.

A süllőfogások belföldi vizeinkről igen kedvezőek, oly annyira, hogy a fogyasztást teljesen fedezik és a behozatalt fölöslegessé teszik. Így a beküldött orosz süllőt kereskedőink a beszerzési áron alul kénytelenek áruba bocsátani.

Ily kedvező süllőfogások mellett feltűnt, hogy kecsege alig kerül a hálóba és e halfajból a hozatalok oly csekélyek, hogy a napi keresletet sem fűdözik.

Múlt jelentésben jelzett rossz tok-fogások azonban jelenleg jobb eredménnyel járnak. A balatoni halászati részvénytársulat is megkezdte üzemét és kereskedőinket erről értesítette. Utóbbiaknak azonban feltűnt, hogy másodkézből a társulat halai olcsóbban szerezhetők be, mint azt a nékik küldött árjegyzék árai feltüntetik. A mai nagybani árak következők:

HALFAJ	HAZAI		ROMÁNIAI	
	Élő	Jegelt	Élő	Jegelt
	frt	frt	frt	frt
Fogas, balatoni	—	80-140	—	—
Süllő nagy	—	60-80	—	50-60
» közép	—	40-50	—	30-40
» apró	—	24-30	—	—
Tok	—	70-90	—	60-70
Kecsege nagyobb	—	120-140	—	110-130
» kisebb	—	70-100	—	70-90
Ponty nagy	80-90	40-60	—	30-40
» kisebb	50-60	30-40	—	26-35
Harcsa vágni való	80-90	60-70	—	60-70
» kisebb	45-50	—	—	30-40
Csuka	40-80	30-40	—	25-30
Orosz süllő	—	—	—	50-60
Rák nagy, drbja kr.	—	—	—	—
« közép « «	—	—	—	—
« levesnek « «	—	—	—	—

C

